

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naložnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petič-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Lvovski umor.

(Iz peresa rusinskega inteligenta.)

(Konec.)

In kdo je bil Sičinjski, kateri je s svojim činom tudi svoje mlado življenje položil v skodelo? Rusinski dijak, sin vaškega župnika, ki je bil poslanec v dobi, ko je bilo v gališkem deželnem zboru več rusinskih poslancev nego zdaj. Oče Sičinjskega se je odlikoval kot poslanec v bojih za pravice rusinskega naroda — njegova rodbina, sinovi in hčere so prinesli že z doma vnet čut za muke rusinskega naroda. Miroslav Sičinjski, kateri je proti žrtvi svojega življenja na smrt obsodil c. kr. namestnika gališkega, ravnal je gotovo po čutu, nikakor pa ne po hladnem, politično uvažujočem razumu. Rusinska inteligentna mladina živi pač v popolni zvezi z življenjem teptanega rusinskega naroda. To so otroci onih duhovnikov in kmetov, katere poljski uradi če treba tudi iz malenkostnih razlogov vlačijo po sodiščih, je preganjajo, tiranizirajo, jim jemljejo imetje in čast, kakor nezavednim žrtvam, proti katerim se vsaka brezpravnost, vsako nasilstvo spreminja v pravico, kakor hitro se vrši v smislu Jggliellonske ideje popeljčiti Rusine, in če drugače ne gre, s krvjo in z okovi. V tem ozračju raste in živi rusinska mladina, pod neprestanim pritiskom se razvija in raste nje občutljivost za trpljenje in krivico, ki prešinja tudi vso novodobno krasno literaturo rusinsko. Pri Rusinih ne najdete psihologije različnih slojev, vsi imajo samo psihologijo ljudstva, katera živi enako v duši rusinskega težaka in kmeta kakor poslanca, duhovnika, odvetnika, urednika ali pisatelja. Čitajte samo spise Ivana Franka, Stefanyka ali katerega koli drugega rusinskega pisatelja. Jasnih glasov ne bodete slišali, le krivico in brezpravnost, tožbe nad njimi in jok.

Rusinski inteligent, posebno pa dijak čuti vsak nov pritisk kakor zasmeš vse narodne celote. Iz tega stanja se ustvarja ona soparnost, s katero je presičeno ozračje vzhodne Galicije. Rusinska politika postaja vedno bolj nervozna, kar se najbolje opazuje na parlamentni delegaciji in na rusinski žurnalistiki. Enkrat prevelike nade, potem zopet prevelika potrtoost in obupnost, potem zopet upanje; vedno kolebanje od skrajnosti do skrajnosti kar naravnost gubi živce današnjih rusinskih ljudi. Mi dobro vidimo, kako je delal despotizem in pritisk iz najboljših ljudi umobolne, kako jim je naravnost vsilil ter jim vsiljuje teror, atentat, politični umor.

Naj se nekdo ne vara, gališka soparica je zelo podobna ruski soparici. Oblaki nad vzhodno Galicijo se goste in misli ljudstva so napete do skrajnosti.

Splošno smo pričakovali, da bo imel novi ljudski parlament vsaj sočutje z mukami naroda, ki se ni z ničim drugim pregrešil, nego s tem, da ni zamrl. Pa naše nade se niso izpolnile. Nepoznaje naših razmer je prešel ljudski parlament ravnodušno prek pritožb rusinskih poslancev na dnevni red, kakor prehaja na dnevni red gališki deželni zbor s poljsko večino. Niti platoniškega sočutja si niso Rusini pridobili v parlamentu, za katerega uresničenje so tako vstrajno in resno delovali in na katerega so s takim zaupanjem upirali svoje oči. Rusinske nade so zopet popolnoma padle. Morale so pasti in prof. Romančuk je barona Becka v zadnji konferenci z njim proti koncu predvelikonočne parlamentne dobe popolnoma odkrito opozoril na konec, h kateremu vede sedanje stanje stvari.

Z nakopičenih oblakov in iz soparice prenasičenega ozračja je tresčilo predno je kdo to pričakoval. Strela je zadela glavo Andreja Potockeja.

More li biti človek imajoč srce in vest, ki bi ne obsojal kakeršenkoli umor, in tudi politični? Mislil, da ne. In vendar je toliko atentatov v državah, kjer so zatirani, in vendar je ljudstvo prestalo toliko revolucij. Ne ubijaj — najbolj vzvišeno geslo človeške družbe se tolmači preveč, preveč jednostransko. Ne ubijaj ti, ki si slabši, jaz bom ubijal, jaz sem močnejši — slišimo in vidimo tako pogostoma. In ubijajo se mirno celi narodi na popolnoma ustavni način. Z zakoni, določenimi v zaslužnenje slabših, se ubijajo njih duše. Udarec v človeške pravice zaslužnega naroda je udarec v dušo vsakega njegovega člana — to je bila bolešt Sičinjskega, ki mu je stisnila revolver v roko.

Ko v podoblačni soparici grom zabobni in v temi strela vdari, čuti vsak, da se bliža vsaj konec dušeči soparici. To je imel gotovo v misli Sičinjski, ko je vsklikl v njem namen političnega umora. Njegova duša bolna na narodu storjenih krivicah ni mogla več prenesti napete atmosfere, morala se je rešiti notranje teže in si prosto oddahniti. So ljudje, ki se v podobnem stanju sami umore, druge pa podobno napetje podlomi za celo življenje — Sačinjski je hrepenel si prosto oddahniti še le po činu... Siti lačnih ne razumejo — pravi rusinski pregovor.

Gotovo je že vsakdo, komur življenje ni maškarada, sam preživel trenutke, ko mu je v duši vznikla misel na samomor. V resnici se je pa umoril samo oni, kdor ni imel v sebi dovolj moči se premagati ter ovladati razpore v svoji notranjosti.

Gotovo se je mnogo Rusinom, posebno mladeničem, ko so čitali o nasilnostih prizadetih Rusinom od dobe

Kazimira Badenija, vsaj za trenotek zabliskala misel krvavega povračila. Rusko je tako bližnji sorodnik. Močnejši so vsi premagovali te misli in naj bi se še pogosteje in pogosteje vračale — Sičinjski je bil slab in je podlegel.

Usoda Sičinjskega je zapečaten. Vprašajmo se torej, kdo je odgovoren za to grozo? Ti, kateri se z vsemi močmi trudijo, da bi se soparica in oblaki nad vzhodno Galicijo zgoščevali in zgoščevali. Ne samo kri Potockeja, tudi mlado življenje Sičinjskega pada na njih vest!

Politični pregled.

Domače dežele.

Nekateri listi poročajo, da bode vlada takoj po velikonočnih počitnicah predložila parlamentu jezikovni zakon za Češko in zakon o okrožni uredbi. Oba zakona stojita v zvezi ter se čisto v smislu nemško narodnih zahtev spopolnujeta v dobro proračunjen sistem, po katerem se ima vstvariti in zavarovati Nemcem na Češkem in drugod v narodno mešanih deželah takozvano nemško zaprto ozemlje. Kot priprava k tej okrožni uredbi in bodočim nemškim teritorijem imajo služiti po novem volilnem redu vstvarjeni državnozbornski volilni okraji. Ti so na Slovenskem ne izvzemši niti Kranjske, kjer ima peščica Kočevcev svoj posebni nemški volilni okraj, ne samo zvito ampak naravnost nasilno zveženi, tako, da so nam na Štjurskem odvzeti vsi mestni mandati, na Koroškem pa tudi dva kmečka mandata. To zvijačno in nasilno zgrajeno „nemško posest“, so si Nemci s pomočjo svojih Volksratov (Narodnih svetov), poslancev, uradnikov in ministrov v tej kratki dobi, kar nam vlada „nepriustranski in naklonjeni“ baron Beck, pri vsakem imenovanju uradnikov v vseh strokah državne uprave in še posebno justice, kakor tudi pri imenovanjih načelnikov raznih oblastev na slovenski zemlji še bolj utrdili s tem, da so nam urinili in da nam nameravajo tudi še v bodoče ob vsakem imenovanju uriniti kolikor mogoče nemških uradnikov. S pomočjo nemških uradnikov, se širi germanizacija in se spodjedajo naše jezikovne in narodne pravice na naših tleh. Zaslombe pa imajo ti pionirji nemštva toliko v najvišjih stopnjah državne uprave, da se jim ni bati niti ukora, če še tako smejo kršijo veljavne zakone. Nemški ministri odgovarjajo (dr. Klein na interpelacijo dr. Čelakovskega) na naše pritožbe v dolgih frazovitih govorih, katerih kratki smisel je vedno ta: „Vi (Slovenci) imate v teoriji prav, ko bodete pa vi (nemški uradniki) v praksi delali nekaj drugega, se vam ne more nič zgoditi.“ Slovanski po-

slanci v državnem zboru bodo moral torej položaj dobro poučiti in resno preudariti, kako stališče bodo zavzeli nasproti Beckovi taktiki izvajati upravo med avstrijskimi narodnostmi od dežele do dežele, od etape do etape. Napovedani jezikovni zakon za Češko in zakon o okrožni uredbi sti dve taki posebno nam Slovincem nevarni zanjki. Nadjamo se, da so to tudi naši poslanci obeh strank spoznali in da se baronu Becku oziroma Nemcem ne bodo dali vjeti vanje. Za pošteno spravo brez fraz in pridržkov smo vedno pripravljene, vse drugo pa odločno odklanjamo.

Ogrski ministerski predsednik dr. Wekerle je bil več dni na Dunaju, bil je večkrat pri cesarju v avdijenci, konferiral je s skupnimi ministri bar. Aehrenthalom in Schönauichom, a do sporazumljenja v vprašanju o zvišanju častniških plač in vojaških mezd le ni prišlo. Radovedni smo, ali se bodo bodri kršč. socialci pod Luegerjevim vodstvom sedaj res pokazali gospode proti tem madžarskim upornikom, kakor so se nekaj ustili.

Dvoboja Rauch-Medaković ne bo. Medakovićeva sekundanta major Uzelac in dr. Lorković sta zahtevala, naj ban Rauch poda dokaze za svoja očitanja proti samostojni srbski stranki. Banova zastopnika sta te dokaze odrekla. Na to sta izjavila Medakovićeva zastopnika, da se poslanec dr. Medaković ne more duelirati s človekom, kateri brez povoda sumniči in brez dokazov obrekuje in da dvoboja ne bode. Baron Rauch je za temeljito blamažo bogatejši.

Dopisi.

Veselica „Podravskega odseka Prosvete v Mariboru“ dne 3. majnika v mariborskem Narodnem domu. Ne trdimo ravno, da so nam nudila mariborska društva v minoli zimski sezoni malo zabave. Vender se je zelo pogrešalo prireditve — splošno dostopne. Gledališke igre — bilo jih je sicer malo — so pač privabile Slovence raznih slojev, člane raznih društev v Narodni dom. Sicer pa smo mogli večini mariborskih zabav pripisovati le značaj društvenih prireditev v ožjem pomenu besede. Dvomimo pa če so take kaj posebnega pomena.

Konec posta in rekli bi tudi vznujajočo se spomlad bode to leto pozdravila v Mariboru splošno dostopna prireditve Podravskega odseka Prosvete v Mariboru.

Iz zelo obsežnega sporeda omenimo samo, da je dodobra poskrbljeno za ljubitelje slovanske pesmi ter salonskega orkestra. Gledališka igra priznane pisatelja, visokošolca Ivana Laha:

Svetovne vesti.

— **Posurovelost.** V vasi Bjelani blizu Krakovega v Galiciji je imela delavčeva žena Bruzda za moževim hrbtom ljubavno razmerje s konjskim mešetarjem Ovčacem. Ker jima je bil delavec Bruzda na potu, sta ga napadla in ker je klical po pomoči, mu je žena najprej odrezala s kuhinjskim nožem jezik, potem pa sta ga s sekirama ubila. Oba sta že v ječi.

— **Umrli** je na Dunaju slavni prof. za goltančne bolezni dr. Schrötter. Imel je velikanski pogreb. Prepeljali pa so mrtvo truplo v Gottho na Nemškem, da ga sežejo.

— **Velikanski požar.** Na skladišču lesne tvrdke Gaetano in Francini v Braili na Rumunskem je izbruhnil minulo sredo požar, ki ni uničil le okrog 150 vagonov desk, temveč tudi vse stavbe v luki. Škoda je velikanska.

Društvene vesti.

— **Redni občni zbor slov. trg. društva v Celju** se vrši dne 3. maja t. l. v mali dvorani Čitalnice v „Nar. domu“ ob 2. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo rač. pregledovalcev. 5. Volitev novega odbora. 6. Sprememba društvenih pravil. 7. Sklep glede ustanovitve trg. bolniškega društva za Štajersko. 8. Slučajnosti.

Kakor znano, stavilo si je društvo važno nalogo, da ustanovi samostojno stanovsko trgovsko bolniško blagajno za Spodnještajersko, ki je res prepotrebna. Pravila so popolnoma izdelana in se bodo občnemu zboru v odobrenje ev. spremembo predložila. Ko ne bi na dnevnem redu občnega zbora bilo nobene druge točke razun te, je ista sama tako važnega pomena za slov. trgovstvo na Sp. Štajerskem, da je polnoštevilna udeležba vseh članov neobhodno želeli. Pozivljamo in vabimo Vas toraj vse zavedne trgovce in sotrudnike, da se pogovorimo še o raznem drugem in začrtamo pot, ki jo ima hoditi društvo tudi v bodoče.

Ker se na ta dan vrši zvečer koncert in predstava v prid „Sokolškega doma“ je toraj skrbljivo tudi za prijetno zabavo in razvedrilo.

— **Pevsko in glasbeno društvo v Gorici** priredi v soboto, dne 2. maja 1908 svoj redni XII. koncert v dvorani „Trgovskega doma“. Vspored koncerta: I. 1. Fran S. Vilhar: „Na Ozlju gradu“,

moški zbor s sopran in bariton solo. Sopran solo poje gdč. Klementina Hrovatova, bariton solo gosp. Slavko Grm. 2. Stjevan St. Mokranjac: „Srbske narodne pesmi z Ohrida“ (deseti šopek), mešan zbor à capella. 3. Anton Lajovic: „Bolest kovač“, mešan zbor à capella. II. 4. Anton Dvořák: „Te Deum“, za mešan zbor, s sopran in bas solo. Sopran solo poje gdč. Danica Šantel, bas solo g. Slavko Grm. — Dirigent gosp. Josip Michl. — Orkester c. in kr. pešpolka št. 47.

Loterijske številke.

Trst, dne 25. marca 1907: 67, 64, 71, 35, 11.
Linc, „ „ „ „ 9, 80, 56, 58, 49.

Kleparske pomočnike

sprejemem takoj v trajno delo

Leopold Lebar,

kleparski mojster na Bledu, Gorenjsko.

269 3-1

Dobro idoča trgovina

tik cerkve se odda pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov „F. D.“ na uredništvo „Domovine“ v Celju. 270 2-1

SUKNA



in modno blago za obleke priporoča tirma

R. Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

Tvorniške c. ne. } Vzorci franko.

Proda se dobro idoča trgovina

zaradi smrti gospodarja. Trgovina je blizu farne cerkve in četrt ure od kolodvora pri veliki cesti v večjem kraju na Spodnjem Štajerskem. Proda se pod ceno in ugodnimi plačilnimi pogoji. Naslov pove uprav. „Domovine“.

268 3 2

Hiša naprodaj

obstoječa iz 2 poslopij in nekaj zemlje ob okrajni cesti v prijaznem trgu na Spodnjem Štajerskem pod zelo ugodnimi pogoji. — Več pove **Jože Petek**, posestnik Loka št. 14 pošta Trbovlje. 259 3-3

Kupujte narodni kolek!

Naznanilo!

Spodaj podpisana naznanjam, da sem se preselila kot izprašana (prej okrajna babica) iz Velenja v Gaberje-Celje in bodem tudi tu svojo obrt natančno po predpisih, trezno in v zadovoljnost izvrševala. Vljudno prosim vso slovensko inteligenco in sploh vse občinstvo, da mi zaupa ter me blagovoli podpirati. 266 3-2

Se priporoča z odličnim spoštovanjem udana

Henrijeta Soič roj. Brusinjak diplomirana babica Gaberje-Celje št. 18.



Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER žalec v Savinski dolini, Štajersko.

13 130-42

Novi lovski zakon

je ravnokar izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1'20, po pošti K 1'30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

Nova vinska postava

v obliki plakata dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Vozičke

za otroke, korbe in kovčege za potovanje, taške za v roko, palice, dežnike in galošne, priporoča

P. Kostič v Celju.

Velika mañufakturna trgovina Karol Vanič, Celje, Nar. dom.

Moderno volнено in sukнено blago v vseh barvah in kakovostih.

Perilno blago v velikanski izberi. Izklučno nizke cene.

54 21